

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ, ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΜΑΘΗΣΗ (2)

Συνδιοργάνωση:

από τη UNICEF & το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (Εργαστήριο Ελληνικής Γλώσσας και Πολυγλωσσίας – GLML), με την υποστήριξη του Υπουργείου Παιδείας & Θρησκευμάτων και υπό την εποπτεία του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Συντονιστής Εκπαιδευτικού υλικού:

Αμάντα Φιλιππάτου

Επιστημονικός Υπεύθυνος:

Γιώργος Ανδρουλάκης

Στρατηγικές διαφοροποίησης της διδασκαλίας

Teach4Integration
ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
UNICEF-T4I3-GLML

Δομή Παρουσίασης

- 2η Βιωματική δραστηριότητα (συν.): Διαφοροποίηση ως προς το περιεχόμενο
- Διδασκαλία- Προσαρμογή με βάση τις ανάγκες των μαθητών
 - (α) Διαφοροποίηση ως προς το περιεχόμενο – στρατηγικές
 - (β) Διαφοροποίηση ως προς τη διαδικασία – στρατηγικές
 - (γ) Διαφοροποίηση ως προς το τελικό προϊόν –στρατηγικές
- 3η βιωματική δραστηριότητα: Στρατηγική Jigsaw
- Συντονισμός και διαχείριση της τάξης

Βιωματική Δραστηριότητα 2^η (συνέχεια)

1. Μελετήστε το προσαρμοσμένο κείμενο «Si i mbështesim të gjithë studentët që të mësojnë më mirë?»
2. Ποιο είναι το περιεχόμενο του κειμένου;
3. Τι είδους προσαρμογές έχουν γίνει;

Κείμενο 1

Τα τελευταία χρόνια σημειώνεται μια ραγδαία μεταβολή στη σύσταση της σχολικής τάξης τόσο στον ελλαδικό όσο και στον διεθνή χώρο. Η σύγχρονη σχολική τάξη χαρακτηρίζεται πλέον από έντονη ποικιλομορφία, καθώς σε αυτήν φοιτούν παιδιά τα οποία διαφέρουν ως προς τις γνωστικές ικανότητες, τη μαθησιακή ετοιμότητα, το ρυθμό και το στυλ μάθησης, την κοινωνικοοικονομική και πολιτισμική προέλευση, το γλωσσικό υπόβαθρο, τα κίνητρα για μάθηση, τα ενδιαφέροντα και την προσωπικότητά τους. Ως εκ τούτου οι εκπαιδευτικοί χρειάζεται να είναι ικανοί να εφαρμόσουν εκείνες τις προσεγγίσεις που θα δώσουν σε όλους τους μαθητές τη δυνατότητα να ικανοποιήσουν τις ατομικές εκπαιδευτικές τους ανάγκες αναπτύσσοντας στο μέγιστο τις δυνατότητές τους και υλοποιώντας ταυτόχρονα το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών.

Μια από τις προσεγγίσεις που έχει σχεδιαστεί για να μπορεί να ανταποκριθεί στις πολύπλευρες εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών μιας σύγχρονης τάξης είναι η διαφοροποιημένη διδασκαλία. Σύμφωνα με την Tomlinson (2001), η διαφοροποιημένη διδασκαλία αναφέρεται στον εκ των προτέρων σχεδιασμό του συνόλου της διδασκαλίας κατά συστηματικό και οργανωμένο τρόπο ο οποίος εμπλέκει τόσο το μαθητή όσο και το αναλυτικό πρόγραμμα σε μια σχέση αλληλεπίδρασης.

Ειδικότερα, ανταποκρίνεται στο επίπεδο μαθησιακής ετοιμότητας του μαθητή, συμπεριλαμβάνει το μαθησιακό του προφίλ και ενεργοποιεί τα ενδιαφέροντά του. Η διαφοροποίηση της διδασκαλίας μπορεί να αφορά το περιεχόμενο της διδασκαλίας (τι θα διδαχθεί), τη διαδικασία (πώς θα διδαχθεί) και το τελικό προϊόν (πώς θα αξιολογηθεί η διδαχθείσα γνώση) στο πλαίσιο μιας διδακτικής διαδικασίας. Συνεπώς, η διαφοροποιημένη διδασκαλία στην ουσία εκφράζει μια θεώρηση, μια φιλοσοφία και μια γνώση βασισμένη σε ερευνητικά δεδομένα και δεν αποτελεί απλά ένα σύνολο τεχνικών και στρατηγικών διδασκαλίας (Broderick et al., 2005· Hart, 1992β· Tomlinson, 2000α, 2000β).

Το μοντέλο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας βασίζεται σε πέντε δομικά στοιχεία τα οποία αλληλοεπιδρούν δυναμικά μεταξύ τους. Αυτά είναι: (α) ο ρόλος της αξιολόγησης (αρχική αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών ως προς το μαθησιακό επίπεδο, τη μαθησιακή προτίμηση και τα ενδιαφέροντα, διαμορφωτική αξιολόγηση κατά τη διάρκεια υλοποίησης της διαφοροποιημένης διδασκαλίας και τελική αξιολόγηση μέσα από την αξιολόγηση του μαθησιακού αποτελέσματος (β) ο σχεδιασμός και η διατύπωση κατάλληλων διδακτικών στόχων ανά γνωστικό αντικείμενο/μάθημα (π.χ. Γλώσσα, Μαθηματικά, Ιστορία κλπ) με βάση το αναλυτικό πρόγραμμα και την ταξινόμια του Bloom – γνώση, κατανόηση, εφαρμογή, ανάλυση, σύνθεση, αξιολόγηση (γ) η διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων και της διδασκαλίας, η οποία είναι το αποτέλεσμα του συγκεκρισμού των απαιτήσεων του αναλυτικού προγράμματος ανά σχολική τάξη σε κάθε γνωστικό αντικείμενο και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των μαθητών. Υλοποιείται με την εφαρμογή καλών πρακτικών και κατάλληλων στρατηγικών (δ) το μαθησιακό περιβάλλον το οποίο περιλαμβάνει τις προσαρμογές που χρειάζεται να γίνουν στον χώρο και στον τρόπο εργασίας των μαθητών (π.χ. ομαδικές, ατομικές, σε δυάδες κλπ) λαμβάνοντας υπόψη και το κλίμα της τάξης (π.χ. σχέσεις μεταξύ των μαθητών, σχέσεις μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικού, κίνητρα κλπ) και ε) ο συντονισμός και η διαχείριση της τάξης κατά την υλοποίηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας (π.χ. παροχή κατάλληλων οδηγιών, τρόπων αλληλοβοήθειας και υποστήριξης των μαθητών, θέσπισης ρουτινών κλπ).

Κείμενο 2 – Πώς θα στηρίξουμε όλους τους μαθητές να μάθουν καλύτερα;

Si i mbështesim të gjithë studentët që të mësojnë më mirë?

2. Γιατί είναι αναγκαία η Δ.Δ. στη σημερινή σχολική τάξη;

2. Pse është e nevojshme në klasën e sotme shkollore?

Η σύγχρονη **σχολική τάξη** χαρακτηρίζεται πλέον από έντονη **ποικιλομορφία**. Σε αυτήν φοιτούν παιδιά τα οποία διαφέρουν ως προς (α) τον τρόπο που σκέφτονται, (β) τις **γνώσεις** και τις **εμπειρίες** που έχουν, (γ) τον **χρόνο** που χρειάζονται **για να μάθουν** κάτι (δ) το **πώς μαθαίνουν** (ε) την κοινωνικοοικονομική κατάσταση (στ) τον **τόπο καταγωγής** και τη **γλώσσα** που μιλούν, (ζ) τα **κίνητρα** για μάθηση, (η) τα **ενδιαφέροντα** και (ι) την **προσωπικότητά** τους.

WHY DIFFERENTIATED INSTRUCTION?

Classrooms are filled with students who:

Για τους παραπάνω λόγους οι εκπαιδευτικοί χρειάζεται να είναι ικανοί να διδάξουν τους μαθητές με τρόπο που να μπορούν όλοι οι μαθητές να μάθουν και να εξελίσσονται.

3. Cila është baza e mësimi të diferencuar për planifikimin?

3. Σε ποια στοιχεία βασίζεται η διαφοροποιημένη διδασκαλία για να σχεδιαστεί;

Η διαφοροποιημένη διδασκαλία μπορεί να στηρίξει όλους τους μαθητές για να μάθουν πιο αποτελεσματικά. Διαφοροποιημένη διδασκαλία σημαίνει ότι **σχεδιάζω αρχικά τη διδασκαλία μου με βάση (α) τα ενδιαφέροντα, (β) τις γνώσεις (μαθησιακή ετοιμότητα) και (γ) τον τρόπο που μαθαίνουν οι μαθητές μου (μαθησιακό προφίλ).**

1. Τι εννοούμε με τον όρο «διαφοροποιημένη διδασκαλία»

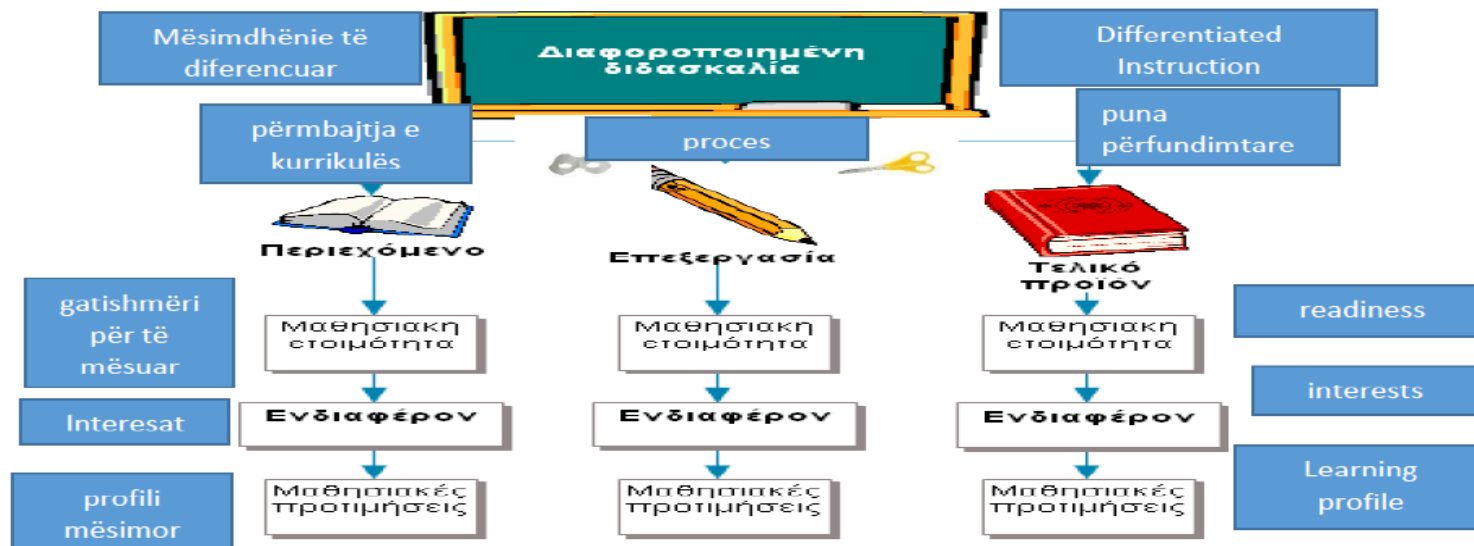
1. What'kuptojmë me "mësimdhënie të diferencuar"?

4. Whatfarë mund të dallojmë në mësimet tona?

4. Τι μπορούμε να διαφοροποιήσουμε κατά τη διδασκαλία μας;

Με βάση τα παραπάνω χαρακτηριστικά των μαθητών μου, μπορώ να **αλλάξω (α) το περιεχόμενο** της διδασκαλίας (τι θα διδαχθεί), **(β) τη διαδικασία** (πώς θα διδαχθεί) και **(γ) το τελικό προϊόν** (πώς θα αξιολογηθεί τι έμαθαν τα παιδιά) στο πλαίσιο μιας διδακτικής διαδικασίας. Άρα, **μαθητής και αναλυτικό πρόγραμμα αλληλοεπιδρούν**. Το ένα επηρεάζει το άλλο. Η διαφοροποιημένη διδασκαλία είναι ένας διαφορετικός τρόπος με τον οποίο σκέφτομαι και σχεδιάζω τη διδασκαλία μου και όχι απλά ένα σύνολο τεχνικών και στρατηγικών διδασκαλίας (Broderick et al., 2005· Hart, 1992β· Tomlinson, 2000α, 2000β).

Κείμενο 2 – Πώς θα στηρίξουμε όλους τους μαθητές να μάθουν καλύτερα;

Πέντε στοιχεία είναι απαραίτητα για να μπορέσω να διαφοροποιήσω σωστά τη διδασκαλία μου:

5. Ποια είναι τα πέντε στοιχεία που είναι απαραίτητα για να εφαρμοστεί αποτελεσματικά η διαφοροποιημένη διδασκαλία;

(α) η **αξιολόγηση των αναγκών των μαθητών** μου (γνώσεις, ενδιαφέροντα και τρόπος μάθησης) και η αξιολόγηση του πώς μαθαίνουν

(β) το **πρόγραμμα σπουδών** και οι **διδακτικοί στόχοι** κάθε ενότητας (τι θέλω να **γνωρίζουν**, να **κατανοούν** και να **εφαρμόζουν** οι μαθητές μου)

(γ) ο τρόπος με τον οποίο θα διδάξω (**στρατηγικές** που θα χρησιμοποιήσω και **μέσα**)

(δ) η **διαμόρφωση του περιβάλλοντος της τάξης** για να μάθουν καλύτερα οι μαθητές μου (π.χ. αλλαγές στο χώρο και στον τρόπο εργασίας των μαθητών-δυάδες, ομάδες, μόνοι τους)

(ε) η **οργάνωση της τάξης και της εργασίας των μαθητών** για να δουλέψουν μόνοι τους (π.χ. να δίνω κατάλληλες οδηγίες, να τους δείξω πώς θα βοηθάει ο ένας τον άλλον, τι πρέπει να κάνουν κάθε φορά οι μαθητές κλπ).

Η διαφοροποιημένη διδασκαλία βασίζεται σε πέντε στοιχεία:

Κατάλληλο
Μαθησιακό
περιβάλλον

një mjedis i
përshtatshëm
mësimi

Ποιότητα στο
Αναλυτικό
Πρόγραμμα

cilësi në
kurrikul

Αξιολόγηση
εκπαιδευτικών
αναγκών

vlerësimi i
nevojave
arsimore

Διαφοροποίηση
της διδασκαλίας

diferencimi i
mësimdhënies

Καθοδήγηση
μαθητών και
οργάνωση της

τάξης
organizimi i
klasës

Fjalor: Λεξιλόγιο

Σχολική τάξη: Klasa e shkollës

Μαθητές: Studentët

Γνώσεις= τι ξέρω: Njohuri

Εμπειρίες = αυτά που έχω ζήσει: Përvojë

Γλώσσα: Gjuhë

Ενδιαφέροντα= hobbies: Interesat

Μαθησιακό προφίλ: Profili i të mësuarit

Διαφοροποιημένη διδασκαλία: Mësimdhënie të diferencuar:

Περιεχόμενο αναλυτικού προγράμματος: përmbajtja e kurrikulës:

Διαδικασία/επεξεργασία: proces

Τελική εργασία: produktin përfundimtar

Μαθησιακό περιβάλλον: përshtatshëm mësimi

Συντονισμός και διαχείριση της τάξης: organizimi i klasës

Διδακτικοί στόχοι: objektivat e mësimdhënies

Αξιολόγηση εκπαιδευτικών αναγκών: vlerësimi i nevojave arsimore

Διαφορετικότητα: diversitet

4. Διδασκαλία: Τι διαφοροποιώ/προσαρμόζω

1. Το περιεχόμενο (τι θα διδαχθεί ο μαθητής;)
2. Την επεξεργασία (πώς θα κατακτήσει τη γνώση ο μαθητής;)
3. Το τελικό προϊόν (πώς δείχνει ο μαθητής τι έμαθε;)
4. Το περιβάλλον μάθησης (ο χώρος, οι συνθήκες εργασίας, οι σχέσεις)

Προσαρμόζω/διαφοροποιώ.....

Βασίζομαι:

- a. Στην αρχική αξιολόγηση και στη συνεχή διαμορφωτική αξιολόγηση
- b. Στους διδακτικούς στόχους (KUD) που έχουν τεθεί για την ενότητα
- c. Στη μαθησιακή ετοιμότητα των μαθητών σε σχέση με τους στόχους
- d. Στα ενδιαφέροντα των μαθητών
- e. Στο μαθησιακό προφίλ των μαθητών που ταιριάζει στην εκάστοτε δραστηριότητα – δεν είναι σταθερό
- f. Στην ευέλικτη ομαδοποίηση
- g. Σε δραστηριότητες που είναι σημαντικές για το μαθητή και τη μαθησιακή διαδικασία

Προσαρμογή (Πώς ;)

Περιεχόμενο

- ✓ Κείμενα
- ✓ Γεγονότα
- ✓ Λεξιλόγιο
- ✓ Ορισμοί
- ✓ Υλικό
- ✓ Στόχοι
- ✓ Ρυθμός κάλυψης ύλης

Επεξεργασία

- ✓ Περιγράφω
- ✓ Συγκρίνω
- ✓ Αντιπαραθέτω
- ✓ Αναλύω
- ✓ Συνθέτω
- ✓ Κρίνω
- ✓ Συμπληρώνω
- ✓ Τεκμηριώνω

Τελικό προϊόν

- ✓ Έκθεση
- ✓ Νοηματικός χάρτης
- ✓ Διαφήμιση
- ✓ Παίξιμο ρόλων
- ✓ Αφήγηση
- ✓ Ζωγραφιά
- ✓ Βιβλίο
- ✓ Κόμικς
- ✓ Επιλογές

Μαθησιακό Περιβάλλον

- ✓ Ομάδες συνεργασίας
- ✓ Κανόνες τάξης
- ✓ Μαθησιακοί σταθμοί
- ✓ Μαθησιακά συμβόλαια
- ✓ Υλικά
- ✓ Ατομική εργασία

Προσαρμογή Περιεχομένου

Αφορά δύο άξονες:

- a. α. Τη διαφοροποίηση του τι διδάσκω (π.χ. Βασικές δεξιότητες, κατανόηση βασικών εννοιών, επαγωγική σκέψη κ.λ.π.)
- b. β. Τη διαφοροποίηση του τρόπου πρόσβασης στο τι διδάσκω όσον αφορά:
 - i. στο ρυθμό κάλυψης της διδακτέας ύλης
 - ii. στην αναδιάρθρωση της διάταξης της ύλης
 - iii. στη χρήση πολλαπλών κειμένων και υλικών (π.χ. μαγνητοφωνημένα κείμενα, οργανωτές σημειώσεων, υπογραμμισμένα κείμενα κ.λ.π.)

Στρατηγικές για τη διαφοροποίηση περιεχομένου

Μαθησιακή Ετοιμότητα

- ✓ Διαφορετική στήριξη
- ✓ Κείμενα/δραστηριότητες διαφορετικού επιπέδου δυσκολίας
- ✓ Χρήση πολυαισθητηριακού υλικού (π.χ. οπτική, ακουστική, κιναισθητική παρουσίαση)
- ✓ Βιντεοσκοπημένο και μαγνητοφωνημένο υλικό, χρήση ΤΠΕ
- ✓ Εργασία μαθητών σε παράλληλες δραστηριότητες
- ✓ Μικροδιδασκαλίες
- ✓ Προ-οργανωτές, σχεδιαγράμματα, λέξεις-κλειδιά, γραφικοί οργανωτές για καταγραφή σημειώσεων
- ✓ Συμμαθητές-βοηθοί
- ✓ Επίδειξη δεξιοτήτων από τον εκπαιδευτικό

Στρατηγικές για τη διαφοροποίηση περιεχομένου

Ενδιαφέροντα

- Παραδείγματα και δραστηριότητες με βάση τα ενδιαφέροντα των μαθητών
- Παροχή ποικιλίας υλικών
- Κέντρα ενδιαφέροντος
- Αξιοποίηση των ερωτημάτων των μαθητών

Μαθησιακό προφίλ

- Δυνατότητα εφαρμογών με βάση τους πολλαπλούς τύπους νοημοσύνης
- Προσεγγίσεις «από το όλο στο μέρος» και «από το μέρος στο όλο»
- Εύρος χρόνου για σκέψη και αναστοχασμό

Πρόσβαση στο αντικείμενο

Ο λαγός και η χελώνα

Η χελώνα και ο λαγός μάχονταν για τα δέντρα γιατί το πρώτο, πέφτοντας, έφτανε στοίχιζαν στους θύς από το πρώτο μ' ένα σκατό και γράφονταν για να συνεχιστούν από το δεύτερο και την πρώτη.

Ο λαγός, σπρώχνει για να προηγουμένως που είχε από την πρώτη και δεν νικάσανε από τον για το σκατό και, στο ρυθμό των δέντρων, έκανε να πάρει την πρώτη.

Η χελώνα όμως, που έκανε και τα δύο σκατό και την πρώτη, δε σπρώχνει και έκανε να πάρει τα δέντρα, γιατί προηγουμένως που νικάσανε τον λαγό, έκανε, πρώτη στο παιχνίδι και πήρε το βραβείο της νίκης!

Από, επί, Αδελφών

Η ΧΕΛΩΝΑ ΚΑΙ Ο ΛΑΓΟΣ

Μια φορά ήταν ένας λαγός που κοιμόταν και γέμισε από μια πέτρα και η πέτρα...

«Ποιος είναι αυτός που κοιμάται;» της είπε, «ο λαγός».

«Ο λαγός είναι, για να μάθω όλοι, θα είναι αυτός που κοιμάται».

«Αν είναι αυτός που κοιμάται, τότε είναι ο λαγός».

«Με το όνομα είναι αυτός ή όχι, αλλά με τα έργα...».

Συνέχισαν λοιπόν να μαρτυρούνται οι δύο, οι οποίοι κοιμόταν στο πεδίο. Η χελώνα της άκουσε τα λόγια...

Με τον καιρό, την αλήθεια και το δέντρο που θα είναι και που είναι και θα σπρώχνει και το νύχι...

Μέχρι να είναι το πεδίο και ο λαγός, ο λαγός και η χελώνα...

Ο λαγός, σπρώχνει για να είναι και η χελώνα...

«Με το όνομα είναι αυτός ή όχι, αλλά με τα έργα...».

Συνέχισαν λοιπόν να μαρτυρούνται οι δύο, οι οποίοι κοιμόταν στο πεδίο. Η χελώνα της άκουσε τα λόγια...

Από το βιβλίο (Ποιος μ' έχει Αδελφών;), επί, Αδελφών

Ηρώ Καραγιώργου

02/11

Παράλληλες δραστηριότητες

```
graph TD; A[Παράλληλες δραστηριότητες] --- B[Ακουστική διάκριση (β-φ-δ-θ) «πάζλ-λέξεων» Ταξινόμηση λέξεων (αρχικό γράμμα)]; A --- C[Συμπλήρωση συλλαβών Από το «ένα» στα «πολλά»]; A --- D[Αποκωδικοποίηση δισύλλαβων λέξεων Συνδυασμός συλλαβών Αναγνώριση λέξεων]; A --- E[Κατανόηση κειμένου Διαβάζω ένα από τα τρία κείμενα Επιλέγω τη σωστή απάντηση];
```

Ακουστική διάκριση
(β-φ-δ-θ)
«πάζλ-λέξεων»
Ταξινόμηση λέξεων ,
(αρχικό γράμμα)

Συμπλήρωση συλλαβών
Από το «ένα» στα «πολλά»,

**Αποκωδικοποίηση
δισύλλαβων λέξεων**
Συνδυασμός συλλαβών
Αναγνώριση λέξεων

Κατανόηση κειμένου
Διαβάζω ένα από τα τρία
κείμενα
Επιλέγω τη σωστή απάντηση

Κέντρα μάθησης

Το εργαστήρι του
συγγραφέα

Ηρώ Καραγεώργου 02/2011

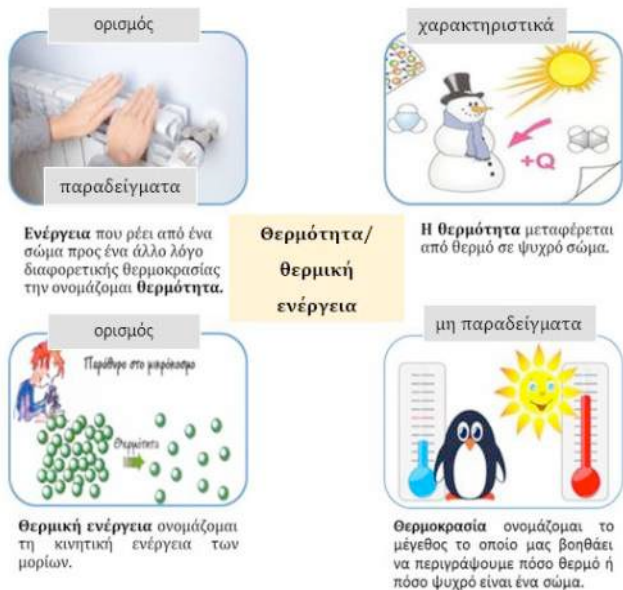
Κέντρα μάθησης

Πάμε μια βόλτα στο φεγγάρι

8. Θερμότητα και θερμική ενέργεια

α) Μελετώ με τον συμμαθητή/την συμμαθήτριά μου το παρακάτω διάγραμμα για τη **Θερμότητα και τη θερμική ενέργεια**: ορισμός, χαρακτηριστικά, παραδείγματα, μη παραδείγματα.

β) Κάνω πείραμα όπως στο παρακάτω βίντεο. Στη συνέχεια συζητάω με την ομάδα μου τα αποτελέσματα του πειράματος.

<https://www.youtube.com/watch?v=Dl2fjj7rokk>

Θερμοκρασία - θερμότητα - θερμική ενέργεια

1. Παρατηρώ τις παρακάτω εικόνες και γράφω λέξεις (προτάσεις) που έρχονται στο μυαλό μου (σε όποια γλώσσα θέλω).
2. Μοιράζομαι τις σκέψεις μου με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας μου και συμπληρώνω τις παρακάτω λέξεις στις αντίστοιχες εικόνες: χιόνι, γάτα, καλοριφέρ, παράθυρο, πουλί, κουρτίνα.

Αλτουχόβα, Γκ., Επιμορφωτικό υλικό για τη Θ.Ε.4: Εκπαίδευση προσφύγων, Πράξη: «Επιμόρφωση σε πρακτικές υποστήριξης των μαθητών και των μαθητριών στο πλαίσιο της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας (ΔΔ)», ΙΕΠ 2019

Βιωματική Δραστηριότητα 3^η : Στρατηγική JIGSAW

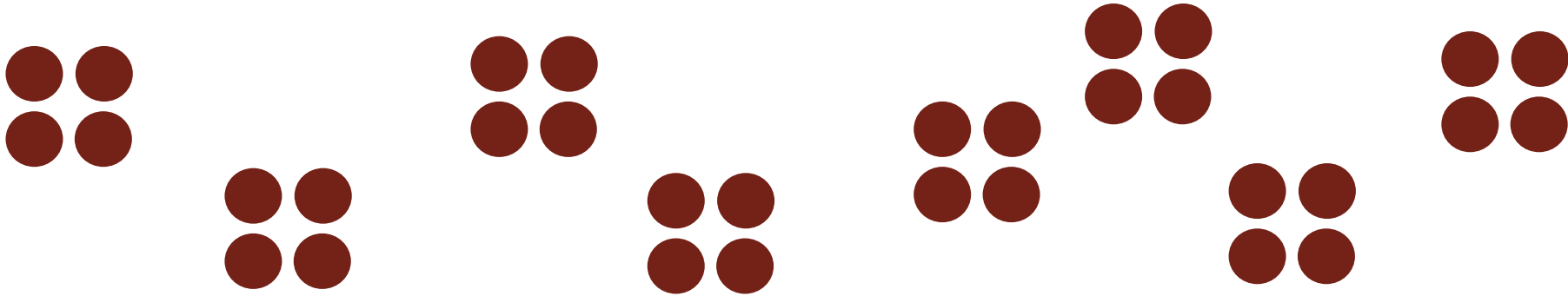
1. Αποφασίστε στην **αρχική σας ομάδα** ποια στρατηγική θα μελετήσει ο καθένας.
2. Σχηματίστε 4 ομάδες ειδικών, μία για κάθε στρατηγική, μαζί με τα άτομα από τις άλλες ομάδες. Σε κάθε ομάδα ειδικών υπάρχει μόνο ένα άτομο από κάθε αρχική ομάδα.
3. Αφού μελετήσετε και συζητήσετε τη στρατηγική με την ομάδα των ειδικών, επιστρέψτε στις αρχικές σας ομάδες και παρουσιάστε ο καθένας από εσάς τη στρατηγική που μελετήσατε.

Βιωματική δραστηριότητα 3η : Στρατηγική JIGSAW (συνέχεια)

4. Λαμβάνοντας υπόψη τον διδακτικό στόχο του μαθήματος που καλείστε να διδάξετε, συζητήστε στην αρχική σας ομάδα ποια από τις στρατηγικές που παρουσιάστηκαν είναι καταλληλότερη για να πετύχει τον στόχο αυτόν ο μαθητής σας με προσφυγική εμπειρία.
5. Σχεδιάστε μία δραστηριότητα με βάση τη συγκεκριμένη στρατηγική για τον μαθητή σας.
6. Μοιραστείτε τις ιδέες σας στην ολομέλεια.

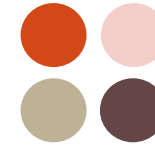
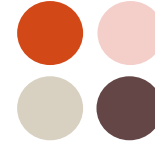
διαφοροποίηση επεξεργασίας με τη μέθοδο jigsaw

αρχικές ομάδες home-base groups

διαφοροποίηση επεξεργασίας με τη μέθοδο jigsaw

αρχικές ομάδες home-base groups

Θέμα 1
Στρατηγική
διαβαθμισμένων
δραστηριοτήτων

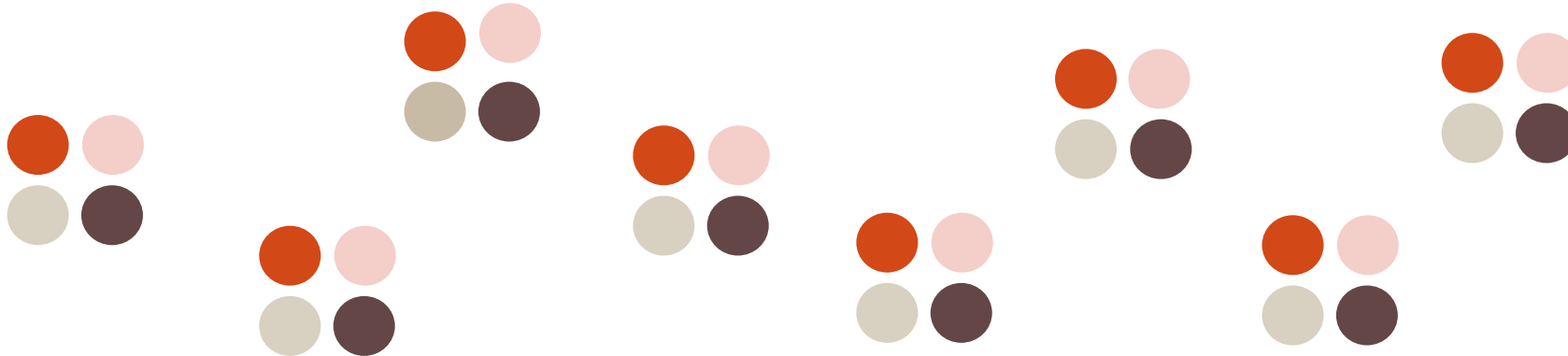
Θέμα 2
Στρατηγική
Εννοιολογικής
χαρτογράφη-
σης

Θέμα 3
Τεχνική: Τρίλιζα

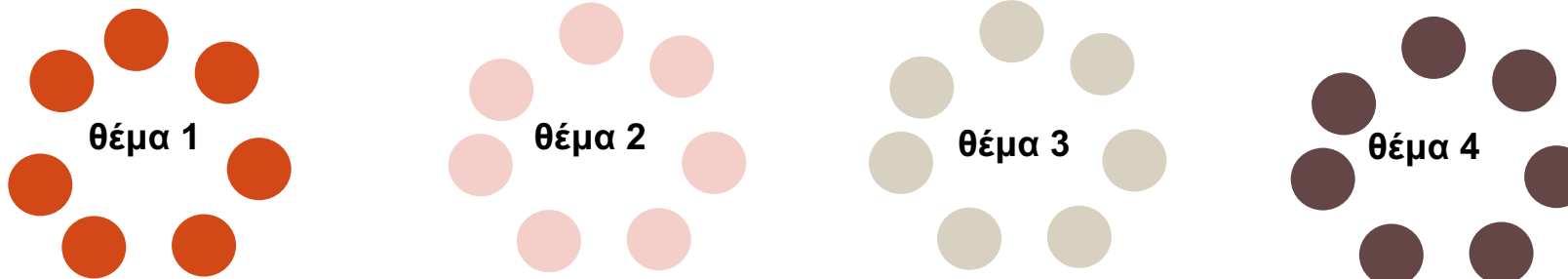
Θέμα 4
Τεχνική: Κύβοι

διαφοροποίηση επεξεργασίας με τη μέθοδο jigsaw

αρχικές ομάδες home-base groups

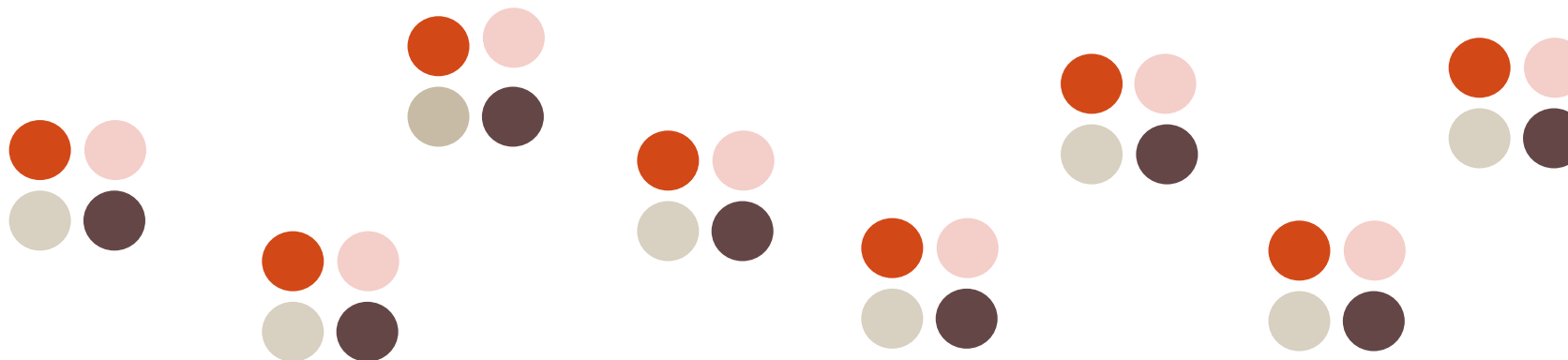

ομάδες ειδικών

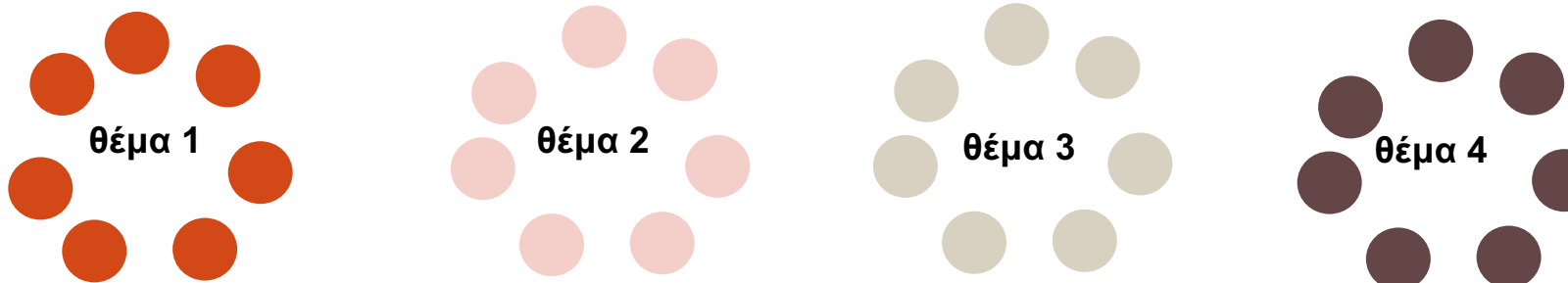

διαφοροποίηση επεξεργασίας με τη μέθοδο jigsaw

αρχικές ομάδες home-base groups

ομάδες ειδικών

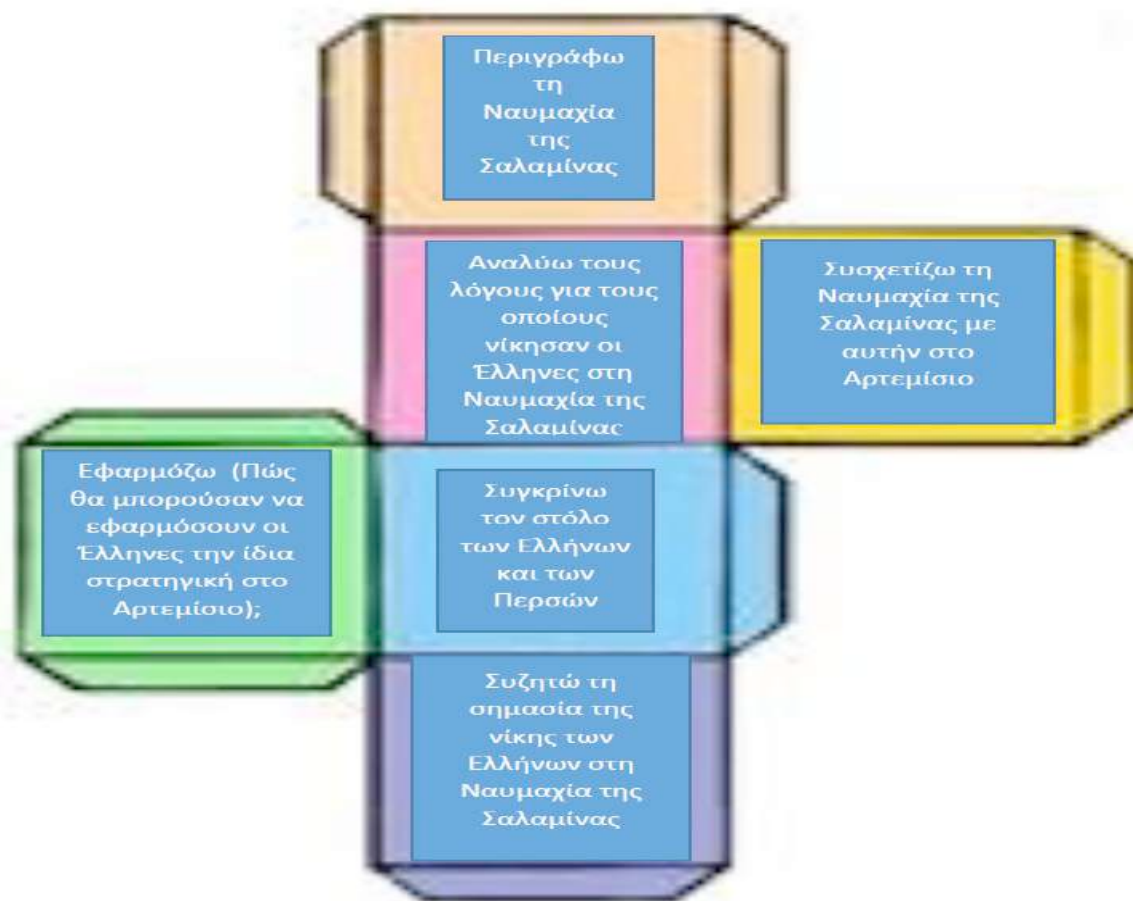

Στρατηγικές για τη διαφοροποίηση της διαδικασίας/επεξεργασίας

Μαθησιακή Ετοιμότητα

- διαβαθμισμένες δραστηριότητες (π.χ. διαβαθμισμένης δυσκολίας ερωτήσεις, διαφορετική υποστήριξη κλπ.)
- προσαρμογή οδηγιών
- ευέλικτη ομαδοποίηση
- εξατομικευμένη διδασκαλία
- προσαρμογή των εργασιών για το σπίτι
- πολλαπλά κριτήρια και τρόποι αξιολόγησης της επιτυχίας
- προσαρμογή του ρυθμού επεξεργασίας
- δραστηριότητες που να απευθύνονται σε διαφορετικό τύπο επεξεργασίας (π.χ. ανάλυση, σύνθεση, σύγκριση, ερμηνεία, εφαρμογή, αξιολόγηση κλπ) -κύβοι

Τεχνική διαφοροποίησης ως προς την επεξεργασία: ΚΥΒΟΙ

**Διαβάστε την
τρίλιζα και
σκεφτείτε:
(α) Ποιος είναι ο
στόχος;
(β) Πώς θα
μπορούσατε να
την
προσαρμόσετε
για να
συμμετάσχει και
ένας πρόσφυγας
μαθητής σας;**

Διπλώστε ένα χαρτί σε έξι ή εννέα τετράγωνα και σε καθένα από αυτά σχεδιάστε και χρωματίστε μία εικόνα που να αντιπροσωπεύει μία λέξη από το λεξιλόγιο. Στη συνέχεια γράψτε τον ορισμό της λέξης κάτω από την εικόνα.

Δημιουργήστε ένα ποίημα με τις λέξεις του λεξιλογίου σας. Μία ενδιαφέρουσα πρόκληση είναι κάθε στίχος να αρχίζει ή να τελειώνει με τη λέξη του λεξιλογίου.

Γράψτε μία παράγραφο ή μία ιστορία χρησιμοποιώντας όλες τις λέξεις του λεξιλογίου σας. Κάθε φορά που αναφέρετε μία λέξη λεξιλογίου στο κείμενό σας υπογραμμίστε την.

Κατηγοριοποιήστε τις λέξεις του λεξιλογίου σας σε δύο ομάδες. Στη συνέχεια εξηγήστε γιατί κάθε λέξη ταιριάζει στην ομάδα που την εισάγατε.

Γράψτε ένα τραγούδι με τις λέξεις του λεξιλογίου σας. Το τραγούδι θα πρέπει να αποτελείται τουλάχιστον από τρεις στροφές και να περιέχει ενδείξεις για το νόημα των λέξεων.

Γράψτε μία πρόταση με κάθε λέξη από το λεξιλόγιό σας. Μη χρησιμοποιήσετε τις προτάσεις του βιβλίου σας. Χρησιμοποιήστε τη λέξη μέσα στην πρόταση ώστε να φαίνεται ότι γνωρίζετε το νόημά της.

Επιλέξτε μία λέξη από το λεξιλόγιό σας και αναζητήστε στο βιβλίο σας ή σε λεξικό μία πρόταση που να την περιέχει. Αντιγράψτε την πρόταση. Στη συνέχεια αντικαταστήστε την λέξη με μία συνώνυμή της.

Γράψτε έναν μικρό γρίφο για κάθε μία από τις λέξεις του λεξιλογίου σας. Ο γρίφος θα πρέπει να τελειώνει με τη φράση «Τι είναι;»

Δημιουργήστε ένα κόμικ με πρωταγωνιστές που να χρησιμοποιούν τις λέξεις του λεξιλογίου. Το κόμικ πρέπει να περιέχει τουλάχιστο πέντε καρτέ.

Τεχνική διαφοροποίησης ως προς την επεξεργασία: ΤΡΙΛΙΖΑ

Ατομική έρευνα: Θα μελετήσεις ένα έντομο που σε ενδιαφέρει. Διάλεξε 1 δραστηριότητα από κάθε οριζόντια γραμμή.

Μέρη	Ζωγράφισε το έντομό σου και ονόμασε τα μέρη του.	Περιγράψε το έντομό σου. Γράψε τουλάχιστον μία πρόταση για κάθε μέρος του σώματός του.	Χρησιμοποίησε υλικά από το «κουτί κατασκευών» και φτιάξε το έντομό σου. Βεβαιώσου ότι έβαλες όλα τα μέρη του.
Ανάγκες	Το σχολείο θα φτιάξει έναν χώρο με ζωντανά έντομα. Γράψε οδηγίες για τη φροντίδα του εντόμου που διάλεξες.	Δύο έντομα συζητούν τι χρειάζονται για να μεγαλώσουν. Σκέψου και παρουσίασε τον διάλογό τους.	Ετοίμασε μια παντομίμα για να δείξεις πού βρίσκει το έντομο που διάλεξες ό,τι χρειάζεται για να μεγαλώσει.
Κύκλος ζωής	Φτιάξε ένα βιβλίο ακορντεόν για να δείξεις τον κύκλο της ζωής του εντόμου σου.	Φτιάξε ένα διάγραμμα που να δείχνει τον κύκλο της ζωής του εντόμου σου.	Γράψε μια μικρή ιστορία για να παρουσιάσεις τα στάδια του κύκλου ζωής του εντόμου σου.

Ηρώ Καραγεώργου

Στρατηγικές για τη διαφοροποίηση της διαδικασίας/επεξεργασίας

Ενδιαφέροντα

- Επιλογή υλικού και δραστηριοτήτων με βάση τα ενδιαφέροντα των μαθητών
- Σχεδιασμός δραστηριοτήτων με βάση τα ενδιαφέροντα των μαθητών-συμμετοχή των μαθητών στον σχεδιασμό
- Κέντρα ενδιαφέροντος με διαφορετικού τύπου δραστηριότητες

Μαθησιακό προφίλ

- Μαθησιακά συμβόλαια και φάκελοι εργασίας με δυνατότητα επιλογής από τους μαθητές του ρυθμού και του περιεχομένου της εργασίας
- Δραστηριότητες πολλαπλών προσεγγίσεων
- Ισόρροπη χρήση ομαδικής, ατομικής και συνεργατικής εργασίας

Παράδειγμα διαβαθμισμένης δραστηριότητας στην Ιστορία: Στόχος: Να κατανοήσουν οι μαθητές τη διαφορά της Αθηναϊκής Συμμαχίας από την Αθηναϊκή Ηγεμονία

Να καταγράψετε τα χαρακτηριστικά της Αθηναϊκής συμμαχίας και της Αθηναϊκής ηγεμονίας

Μελετήστε το κείμενο και φτιάξτε ένα διάγραμμα Venn για να συγκρίνετε την Αθηναϊκή Συμμαχία και Αθηναϊκή Ηγεμονία

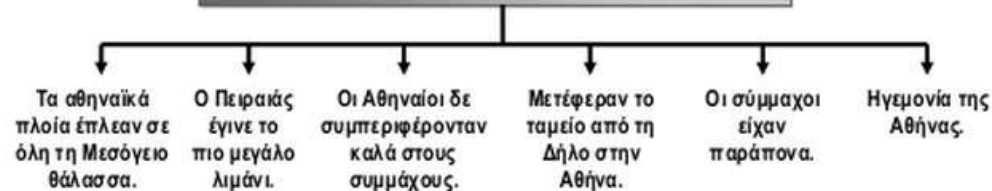
Με βάση το κείμενο να αναφέρετε πώς η Αθηναϊκή συμμαχία μετατράπηκε σε ηγεμονία της Αθήνας και ποιες ήταν οι συνέπειες για τη σχέση της Αθήνας με τις υπόλοιπες πόλεις

- Πρώτα αποφασίζουμε ποιος είναι ο απώτερος στόχος που θέλουμε οι μαθητές μας να πετύχουν μετά τη διδασκαλία της ενότητας «Οι περσικοί πόλεμοι». Σχεδιάζουμε ανάλογη δραστηριότητα
- Στη συνέχεια, σχεδιάζουμε δραστηριότητες που είναι λιγότερο σύνθετες ως προς το επίπεδο επεξεργασίας και είναι προαπαιτούμενες για να φτάσουν οι μαθητές μας στην υλοποίηση της πιο σύνθετης δραστηριότητας

Σχεδιαγράμματα

arxontoula.weebly.com/2-omicron-chirhousilonsigmaomicronsigma-alphaiotaomeganualphasigma.html

Η δύναμη της Αθήνας αυξανόταν.

Η Σπάρτη θέλησε να πάρει με το μέρος της τις δυσारेστημένες πόλεις.

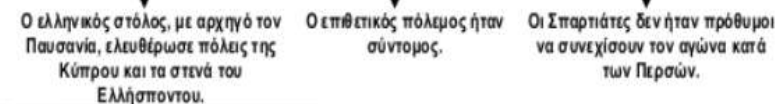

Μετά το θρίαμβο στο Αρτεμίσιο και τη Σαλαμίνα η Αθήνα ήταν πλέον ναυτική δύναμη. Έτσι, τα δικαιώματα που είχαν τα πληρώματα των τριήρων που νίκησαν τον περσικό στόλο εξισώθηκαν με αυτά των ανωτέρων τάξεων.

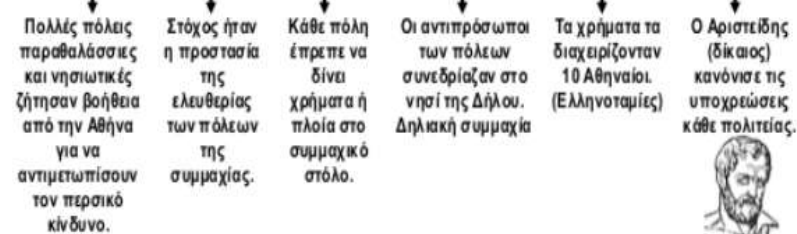
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 20

Η Αθήνα γίνεται η πιο ισχυρή πόλη

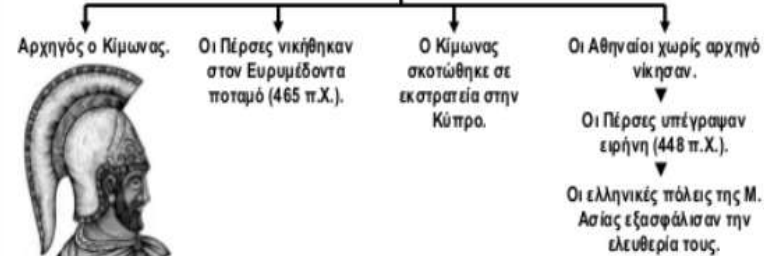
Οι Έλληνες σκέφτηκαν να επιτεθούν εναντίον των Περσών.

Α' Αθηναϊκή συμμαχία (478 π.Χ.) – Δηλιακή συμμαχία

Ο συμμαχικός στόλος στράφηκε κατά των Περσών.

Στρατηγικές για τη διαφοροποίηση του τελικού προϊόντος

Μαθησιακή Ετοιμότητα

- Εργασίες διαβαθμισμένης δυσκολίας
- Δυνατότητα επιλογής ποικίλων έργων και υλικών
- Ποιοτικά κριτήρια αξιολόγησης εργασιών

Ενδιαφέροντα

- Επίδειξη γνώσης και κατανόησης από τους μαθητές σύμφωνα με τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα τους

Μαθησιακό προφίλ

- Δυνατότητα επιλογής οπτικού, ακουστικού ή κιναισθητικού προϊόντος
- Δυνατότητα επιλογής μεταξύ δημιουργικού πρακτικού ή αναλυτικού προϊόντος

Στρατηγικές για τη διαφοροποίηση τελικού προϊόντος

1. Σαφείς οδηγίες για την εκτέλεση των εργασιών με παραδείγματα
2. Έλεγχος κατανόησης των οδηγιών από τους μαθητές
3. Προσαρμογή του τρόπου γραφής και της μορφής των εργασιών (απλή δομή, οικείο λεξιλόγιο, οπτικοποιήσεις, όχι πολλές πληροφορίες στη σελίδα, υπογραμμισμένες λέξεις-κλειδιά)
4. Δυνατότητα χρήσης βοηθητικής τεχνολογίας (π.χ. επεξεργαστής κειμένου)

Κέντρα μάθησης διαβαθμισμένες καρτέλες εργασίας

Είσαι αστροναύτης και μόλις γύρισες από το ταξίδι σου στο φεγγάρι. Ποια ήταν τα 3 πιο εντυπωσιακά πράγματα που έκανες ή είδες; Γράψε μια πρόταση για το καθένα.

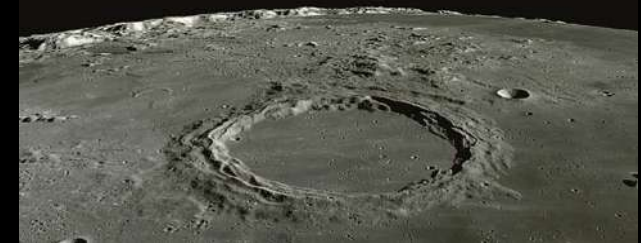

Είσαι αστροναύτης και μόλις γύρισες από το ταξίδι σου στο φεγγάρι. Γράψε στο ημερολόγιό σου τις εντυπώσεις σου. Πώς ήταν το φεγγάρι; Πώς αισθανόσουν; Τι σου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση;

Ζωγράφισε την επιφάνεια του φεγγαριού. Δείξε με βέλη τους κρατήρες και τα όρη.

Ζωγράφισε την επιφάνεια του φεγγαριού. Περίγραψε πώς είναι. Χρησιμοποίησε τις λέξεις (πέτρες, κρατήρες, φυτά, ζώα, νερό).

Ηρώ Καραγεώργου

Διαβαθμισμένη τελική εργασία

Ηρώ Καραγεώργου

Τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες και διαλέγουν ένα μύθο για να τον επεξεργαστούν. Ο δάσκαλος δίνει διαφορετικό κείμενο σε κάθε παιδί ανάλογα με το αναγνωστικό του επίπεδο. Οι ομάδες διαλέγουν στη συνέχεια μία από τις παρακάτω δραστηριότητες:

ΦΙΛΜ

- Χωρίστε τον μύθο σε σκηνές.
- Βρείτε ποιοι είναι οι ήρωες και ο τόπος της κάθε σκηνής.
- Ζωγραφίστε καρέ-καρέ το μύθο, ένα πλαίσιο για κάθε σκηνή.
- Με τη βοήθεια του φιλμ που φτιάξατε αναδιηγηθείτε τον μύθο.

ΜΥΘΟΚΟΥΤΙ

- Χωρίστε τον μύθο σε σκηνές.
- Για κάθε σκηνή βρείτε, κατασκευάστε ή ζωγραφίστε ένα αντικείμενο.
- Με τη βοήθεια των αντικειμένων αναδιηγηθείτε τον μύθο.

ΕΚΠΟΜΠΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ

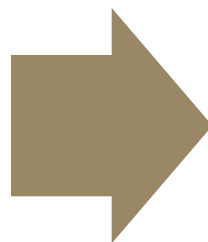
- Βρείτε ποιοι είναι οι ήρωες, ο τόπος και τα γεγονότα του μύθου.
- Προετοιμαστείτε καλά και μαγνητοφωνήστε την αναδιήγηση της ιστορίας.
- Αν θέλετε προσθέστε κατάλληλους ήχους στη μαγνητοφώνησή σας.

Βήματα για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία

1. Προετοιμασία και ευαισθητοποίηση των μαθητών για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία
2. Ακριβής προσδιορισμός των βασικών ιδεών/εννοιών που θέλω να γνωρίζουν, να καταλάβουν και να εφαρμόζουν οι μαθητές
3. Αξιολόγηση των μαθητών ως προς: μαθησιακή ετοιμότητα, ενδιαφέροντα, μαθησιακό προφίλ
4. Επιλογή και σχεδιασμός δραστηριοτήτων που εστιάζουν στις βασικές έννοιες με βάση το μαθησιακό επίπεδο, το μαθησιακό προφίλ και τα ενδιαφέροντα των μαθητών και
5. Επιλογή μεθόδων διδασκαλίας (άμεση διδασκαλία, μάθηση μέσω εξερεύνησης, συνεργατική μάθηση, στρατηγικές μάθησης) www.teach-nology.com
6. Προσδιορισμός των τρόπων αξιολόγησης και αξιολόγηση της προόδου των μαθητών (κάρτες, πινακίδια, πολλαπλής επιλογής, σωστό/λάθος, αναλογίες, projects)
7. Εφαρμογή τελικής αξιολόγησης

Διαμορφωτική αξιολόγηση

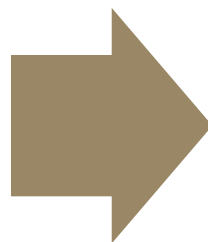
Κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας

Καθημερινές δραστηριότητες – ασκήσεις
Δυναμική αξιολόγηση
Περιγραφικές ρουμπρίκες
Ποιοτική ανάλυση λαθών
«Κάρτες εξόδου»
Ατομικοί φάκελοι «portfolios»

Ανακεφαλαιωτική αξιολόγηση

Στο τέλος της ενότητας

Άτυπες δοκιμασίες

Τελικά προϊόντα (π.χ.
Projects, ιστορίες, ποιήματα,
παρουσιάσεις κ.α.)

Αυθεντική αξιολόγηση

5. Συντονισμός και Διαχείριση της τάξης

- Ο εκπαιδευτικός συντονίζει, καθοδηγεί, δεν αποφασίζει μόνο αυτός όμως πώς θα λειτουργήσει η τάξη!
 - Η καλή λειτουργία της τάξης είναι ευθύνη όλων, άρα όλοι – δάσκαλος και μαθητές – συνεργάζονται για αυτό
 - Απαιτεί: σεβασμό, αισιόδοξη οπτική και εμπιστοσύνη στις δυνατότητες όλων των μαθητών
- Ο εκπαιδευτικός οργανώνει την καθημερινή ρουτίνα και διευκολύνει τη μαθησιακή διαδικασία

Σε μια διαφοροποιημένη τάξη....

1. Η διδασκαλία επικεντρώνεται σε βασικές έννοιες και όχι στην κάλυψη της ύλης
2. Υπάρχει πρόσβαση όλων των μαθητών σε ποικιλία υλικών και σε παράλληλες δραστηριότητες
3. Η διδασκαλία βασίζεται στη συνεχή εκπαιδευτική αξιολόγηση
4. Οι μαθητές αναλαμβάνουν την ευθύνη για τη μάθησή τους και ο εκπαιδευτικός τους διευκολύνει και τους καθοδηγεί
5. Το περιβάλλον είναι υποστηρικτικό και ασφαλές
6. Ενθαρρύνεται η συνεργατική μάθηση και η ευέλικτη ομαδοποίηση των μαθητών

ΔΕΛΤΙΟ ΕΞΟΔΟΥ

Γράψτε:

1. (α) Δύο πράγματα που μάθατε σήμερα και τα οποία μπορείτε να χρησιμοποιήσετε στην τάξη σας για τον μαθητή σας με προσφυγική εμπειρία
2. (β) Τι θεωρείτε ότι θα σας δυσκολέψει κατά την εφαρμογή;
3. (γ) Δύο πράγματα για τα οποία θα θέλατε περισσότερες πληροφορίες

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Βαλιαντή, Στ. & Νεοφύτου, Λ. (2017). Διαφοροποιημένη Διδασκαλία. Λειτουργική και αποτελεσματική εφαρμογή. Εκδόσεις Πεδίο.
2. Dweck, C. S. (2006). Mindset: The New Psychology of Success. New York: Ballantine Books.
3. Earl, L.M. (2003). Assessment as Learning: Using Classroom Assessment to Maximize Student Learning. Thousand Oaks, CA: Corwin Press, Inc.
4. Gardner, H. (1999). Intelligence Reframed: Multiple Intelligences for the 21st century. New York: Basic Books.
5. Gregory, G. H., & Chapman, C. (2012). Differentiated instructional strategies: One size doesn't fit all. Corwin Press.
6. Jensen, E. (2005). Teaching with the brain in mind. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
7. Παντελιάδου, Σ. & Φιλιππάτου, Δ. (2013). Διαφοροποιημένη Διδασκαλία: Θεωρητικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικές πρακτικές. Εκδόσεις Πεδίο.
8. Sternberg, R. (1997). What does it mean to be smart?, Educational Leadership, 54(6), 20-24.
9. Tomlinson, C.A. (2001). How to differentiate instruction in mixed-ability classrooms, Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
10. Tomlinson, C.A. (2003). Fulfilling the Promise of the Differentiated Classroom: Strategies and Tools for Responsive Teaching. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
11. Tomlinson, C.A. (2014). The Differentiated Classroom: Responding to the needs of all Learners. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
12. Tomlinson, C.A. & Allan, S. D. (2000). Leadership for Differentiating Schools and Classrooms. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

Τεχνικές διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας σε πρόσφυγες & μετανάστες μαθητές

Μ. Βίτσου, 2020

Teach4Integration
ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
UNICEF-T4I3–GLML

Τεχνικές που βασίζονται

1. στον διάλογο και στην προφορική επικοινωνία
2. στη δραματοποίηση, τη γλώσσα του σώματος και τις εκφράσεις
3. στη χρήση νέων τεχνολογιών
4. στις κατασκευές
5. στα παιχνίδια
6. στη συμμετοχή σε δραστηριότητες σε εξωτερικό χώρο

Τεχνικές που βασίζονται στο διάλογο & στην προφορική επικοινωνία

- Παιχνίδια
ρόλων
- Καταιγισμός
ιδεών
- Συνεντεύξεις
- Language/culture
re tandem
- Debate
- Αφήγηση
ιστοριών

Τεχνικές που βασίζονται στη δραματοποίηση, τη γλώσσα του σώματος & τις εκφράσεις

1. Μίμηση
2. Θεατρική παράσταση
3. Θέατρο σκιών
4. Χορός & μουσική

Τεχνικές που βασίζονται στη χρήση νέων τεχνολογιών

1. Ταινίες
2. Video clip/CD
3. Ραδιοφωνική εκπομπή
4. Blogs

Εργαλεία για τον εκπαιδευτικό στο διαδίκτυο

1. Kahoot: <https://getkahoot.com/> (Kahoot! is a game-based learning and trivia platform)
2. Σταυρόλεξα: <http://www.puzzle-maker.com/>
3. Worksheets για διάφορα θέματα (στα αγγλικά):
4. <https://worksheets.theteacherscorner.net/>
5. Δημιουργία επιτραπέζιων παιχνιδιών:
<http://www.toolsforeducators.com/boardgames/>
6. Κάρτες Bingo: <http://myfreebingocards.com/>

Τεχνικές που βασίζονται στα παιχνίδια

1. Κατασκευές με τουβλάκια
2. Επιτραπέζια
3. Κουίζ
4. Παζλ
5. Bingo
6. Pictionary
7. Uno
8. Lego

Τεχνικές που βασίζονται τις κατασκευές

- Ζωγραφική
- Μαριονέτες
- Μοντελισμός
- Κολλάζ
- Comics/cartoons
- origami

Τεχνικές που βασίζονται στη συμμετοχή σε δραστηριότητες σε εξωτερικό χώρο

1. Διαγωνισμός ταινιών
2. Μουσικές δράσεις
3. Αγώνες σπορ
4. Μαγειρική/φεστιβάλ μαγειρικής
5. Εκπαιδευτικές επισκέψεις (μουσεία κλπ.)
6. Job shadowing
7. Εκθέσεις ζωγραφικής/φωτογραφίας

Συνοψίζοντας.....Tips για τον/την εκπαιδευτικό

- Δημιουργήστε φιλικό κλίμα ώστε οι μαθητές να αισθάνονται ασφαλείς και να μην φοβούνται να ρισκάρουν ή να κάνουν λάθη.
- Ακολουθήστε μια καθημερινή ρουτίνα.
- Χτίστε πάνω στην προηγούμενη γνώση των μαθητών.
- Επαναλάβετε λέξεις/φράσεις-κλειδιά συχνά ώστε να είστε βέβαιοι/ες ότι έγιναν κατανοητές.
- Παρουσιάστε με πιο αργό ρυθμό.
- Συνδέστε το περιεχόμενο του μαθήματος με την αληθινή ζωή (πολύ σημαντικό!).

Tips για τον/την εκπαιδευτικό

- Σπάστε την πληροφορία σε μικρότερα, διαχειρίσιμα κομμάτια.
- Αναδιατυπώστε χρησιμοποιώντας απλή γλώσσα, ειδικά μετά από ανάγνωση κειμένων.
- Δώστε χρόνο στους μαθητές για να απαντήσουν.
- Έλεγχος του καινούριου λεξιλογίου: πρέπει να είναι απλοποιημένο, αλλά να συμπεριλαμβάνει τους σημαντικούς όρους. Το καινούριο λεξιλόγιο πρέπει να εισάγεται με ξεκάθαρο τρόπο και να ενισχύεται.
- Σχεδιάστε μαθήματα που ενσωματώνουν γλώσσα & περιεχόμενο.
- Ενθαρρύνετε τους μαθητές να διαβάζουν και εκτός τάξης, δανείστε τους βιβλία κλπ.

Tips για τον/την εκπαιδευτικό

- Όταν εισάγετε ένα καινούριο κεφάλαιο χρησιμοποιήστε τεχνικές όπως: δείξτε ένα σχετικό κλιπάκι από ταινία, συζητήστε τα βασικά θέματα, πείτε στους μαθητές ποιο είναι το θέμα του κεφαλαίου και ενισχύστε το ενδιαφέρον τους συνδέοντάς το με προσωπικές εμπειρίες δικές σας/της τάξης, διαβάστε κομμάτια του κειμένου φωναχτά καθώς οι μαθητές παρακολουθούν.
- Επιτρέψτε τη χρήση της Γ1 για επεξηγήσεις.
- Επιτρέψτε τη χρήση λεξικών στη μητρική γλώσσα των μαθητών ή εφαρμογών στο κινητό κατά την ανάγνωση κειμένων.
- Χρησιμοποιήστε πολλές χειρονομίες & εκφράσεις του προσώπου.
- Παρέχετε οπτική υποστήριξη: εικόνες, διαγράμματα, πραγματικά αντικείμενα [μια εικόνα= χίλιες λέξεις].

Tips για τον/την εκπαιδευτικό

- Βάλτε τους μαθητές να δουλέψουν σε ζευγάρια. Εξηγήστε ξεκάθαρα τη διαφορά της συνεργατικής εργασίας κατά την οποία και οι δυο μαθητές συνεισφέρουν & μαθαίνουν σε αντίθεση με την απλή αντιγραφή από το διπλανό μας.
- Αξιοποιείτε τη διδασκαλία σε ομάδες.
- Παίξτε παιχνίδια ρόλων, θεατρικό παιχνίδι, τραγούδια, φτιάξτε σκηνικά
- Πάντα ανακεφαλαιώνετε τα βασικά σημεία του μαθήματος στο τέλος.
- Σκεφτείτε δραστηριότητες που αναδεικνύουν τις ικανότητες των μαθητών χωρίς να απαιτούν πολλή γλωσσική γνώση.

Tips για τον/την εκπαιδευτικό

- Μην διδάσκετε λεξιλόγιο & γραμματική αποπλαισιωμένα.
- Υπενθυμίζετε στους μαθητές να ρωτάνε αν δεν καταλαβαίνουν (δεν είναι αυτονόητο, ειδικά για μαθητές από Ασιατικές κουλτούρες).
- Διδάξτε θέματα που είναι σχετικά με τις ανάγκες τους.
- Διδάξτε στοιχεία της ελληνικής κουλτούρας που θα τους βοηθήσουν να καταλάβουν και να συμμετέχουν στην ελληνική κουλτούρα & κοινωνία (π.χ. πως να αρνούμαστε μια πρόσκληση).
- Βεβαιωθείτε ότι οι δραστηριότητες, οι εξεταστικές δοκιμασίες και τα κριτήρια βαθμολόγησης που χρησιμοποιείτε ανταποκρίνονται στο γλωσσικό επίπεδο των μαθητών σας.

Tips για τον/την εκπαιδευτικό

- Ενσωματώστε όλες τις δεξιότητες σε κάθε μάθημα (παραγωγή προφορικού λόγου, κατανόηση προφορικού λόγου, παραγωγή γραπτού λόγου, κατανόηση γραπτού λόγου).
- Δώστε στους μαθητές επιπλέον υποστήριξη όταν παρουσιάζετε πληροφορίες: παραφράστε για να βοηθήσετε τους μαθητές να κατανοήσουν βασικές έννοιες, οργανώστε τις επεξηγήσεις και τονίστε τις σημαντικές πληροφορίες και τη μετάβαση μεταξύ εννοιών, πχ. Το πιο σημαντικό που πρέπει να θυμάστε είναι... τώρα πάμε στο...
- Ενθαρρύνετε τους μαθητές να ηχογραφούν το μάθημα ή ηχογραφήστε το εσείς με το πρόγραμμα Panopto (άδεια?).
- Δώστε χρόνο για ερωτήσεις στο τέλος του μαθήματος.

Ενθάρρυνση συμμετοχής

- Ξεκαθαρίστε τι περιμένετε από τους μαθητές αναφορικά συμμετοχή τους, βάλτε κανόνες για τη συμμετοχή και τη συζήτηση μέσα στην τάξη.
- Σχεδιάστε προσεκτικά τις ερωτήσεις: ρωτήστε ένα πράγμα κάθε φορά και δώστε χρόνο να το σκεφτούν και να απαντήσουν.
- Σκεφτείτε πόσο περίπλοκες είναι οι ερωτήσεις σας: ζητάτε από τους μαθητές να θυμηθούν πληροφορίες, να εφαρμόσουν γνώσεις, να σκεφτούν αναλυτικά, να συνθέσουν, να αξιολογήσουν;
- Σκεφτείτε αν τους ακούτε προσεκτικά: τους δίνετε χρόνο να εκφραστούν, είστε συγκεντρωμένοι σε αυτά που σας λένε, προσέχετε τις αντιδράσεις τους;

Λόγος εκπαιδευτικού

- Μιλήστε όσο λιγότερο γίνεται, ενθαρρύνετε τους μαθητές να μιλήσουν.
- Χρησιμοποιήστε ξεκάθαρες, απλές οδηγίες, τις οποίες επαναλαμβάνετε (π.χ. κάτσε).
- Μην μιλάτε γρήγορα & μιλήστε πιο αργά αν δείτε ότι χρειάζεται.
- Υποστηρίξτε τις οδηγίες για δραστηριότητες/ασκήσεις κλπ. με οπτικό υλικό.

Διδασκαλία γραπτού λόγου

- Βάλτε στόχους για την εργασία που αναθέτετε και ξεκαθαρίστε τα κριτήρια αξιολόγησης που χρησιμοποιείτε.
- Δείξτε στους μαθητές παραδείγματα εργασιών άλλων μαθητών.
- Βεβαιωθείτε ότι κατάλαβαν την έκταση της εργασίας και τότε πρέπει να σας την παραδώσουν.

Διδασκαλία γραπτού λόγου

1. Ακολουθείστε υποβοηθούμενη ανακάλυψη γνώσης-σκαλωσιά μάθησης (scaffolding)
2. Διδάξτε την οργάνωση του κειμένου & τα γλωσσικά στοιχεία διαφορετικών τύπων κειμένων μέσα από ποικιλία δραστηριοτήτων.
3. Φτιάξτε κείμενα μαζί με τους μαθητές.
4. Χρησιμοποιείτε κοινές εμπειρίες (π.χ. εκδρομές) για να γράψετε κείμενα στην τάξη.

Διδασκαλία γραπτού λόγου

1. Χρησιμοποιήστε φωτογραφίες, εικόνες κλπ. στα αρχικά στάδια ανάπτυξης του γραπτού λόγου.
2. Βάλτε τους μαθητές να γράψουν κείμενα σε ζευγάρια/ομάδες.
3. Ενθαρρύνετε την παραγωγή λόγου για πραγματικούς σκοπούς (π.χ. άρθρο στη σχολική ιστοσελίδα).
4. Διδάξτε το σχετικό λεξιλόγιο μέσα από συγκεκριμένες δραστηριότητες (παιχνίδια, κουίζ κλπ.).

Τεχνικές για κατανόηση γραπτού λόγου

- Κάντε ερωτήσεις κατανόησης κειμένου που βοηθούν τους μαθητές να αξιοποιήσουν τις δικές τους εμπειρίες/προηγούμενη γνώση.
- Ζητήστε από τους μαθητές να πουν τι κατάλαβαν με δικά τους λόγια.
- Προετοιμάστε το μάθημα.
- Προσαρμόστετε στις ανάγκες & τα ενδιαφέροντα της τάξης σας.

« Δεν είναι δυνατόν να διαφοροποιούμε συνεχώς
κάθε στοιχείο της διδασκαλίας μας για κάθε
μαθητή.

Αυτό θα κατέστρεφε τη δυναμική της τάξης. Είναι
όμως απαραίτητο να προσφέρουμε όσο συχνά
μπορούμε ποικιλία προεργασιών ώστε να
καλύπτουμε τις μαθησιακές ανάγκες των μαθητών
μας όσο γίνεται περισσότερο»

Carol Ann Tomlinson

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!